

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินวิธีวิจัยในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. รูปแบบของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงสำรวจ โดยจะแบ่งช่วงการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ช่วง คือ

1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยเป็นการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือทางวิชาการ ผลงานวิจัยของผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกันกับเรื่องนี้ รวบรวมบทวิเคราะห์จากสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารประกอบคำบรรยาย ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นมีจุดมุ่งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทฤษฎีและแนวความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดพิจิตร สภาพการเมืองการปกครอง ประชากร ความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชนภายในจังหวัดพิจิตร และข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาวิเคราะห์ประกอบข้อมูลที่เก็บได้จากภาคสนาม

1.2 การศึกษาข้อมูลในภาคสนาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การเดินทางไปสำรวจพื้นที่ภายในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เพื่อหาประชากรที่เป็นเป้าหมายที่จะศึกษา ซึ่งได้แก่พระสงฆ์ ที่มีพฤติกรรมบ่งบอกว่าเป็นผู้ช่วยเหลือผู้สมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อศึกษามีจำนวน 6 รูป

ระยะที่ 2 การออกสัมภาษณ์ (interview) การเก็บข้อมูลด้วยการออกไปทำการสัมภาษณ์ พระสงฆ์ซึ่งเป็นเป้าหมาย สัมภาษณ์ชาวบ้านที่คาดว่าทราบรายละเอียดและเป็นผู้ถูกขึ้นนะจากพระสงฆ์ และนอกจากนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งจังหวัดพิจิตร พระสงฆ์ด้วยกัน ข้อมูลที่ได้นั้นจะนำมาแยกแยะเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทฤษฎีและสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษานั้น แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง จะเป็นพระสงฆ์ที่บวชอยู่ภายในวัดที่สังกัดอยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นเป้าหมายในการวิจัย มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคือมาเป็นเวลาอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 3 ปีจะทราบได้โดยการสอบถามตัวของพระสงฆ์ที่เป็นประชากรเอง

ส่วนที่สอง เป็นประชาชนตามตำบลหรือหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชนที่มีวัดซึ่งมีพระสงฆ์ที่ใช้เป็นเป้าหมายในการศึกษาจำพรรษาอยู่ โดยประชาชนเหล่านั้นต้องมีสิทธิในการเลือกตั้ง และผ่านการไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมาแล้ว

3. การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาประชากรนั้นจะเป็นการสุ่มตัวอย่าง จะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 การสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นพระสงฆ์ โดยทำการสุ่มหาประชากรเป้าหมายนี้ด้วยการเข้าไปสัมภาษณ์กับ เจ้าหน้าที่ย้ายปกครองอำเภอ พัฒนาการอำเภอ เจ้าหน้าที่ตำรวจ กำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละตำบล หรือ หมู่บ้าน ของอำเภอโพธิ์ประทับช้าง เพื่อสำรวจว่ามีพระสงฆ์ที่มีพฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่หรือชาวบ้านทั่วไปยอมรับว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมที่บ่งบอกให้ทราบว่าเป็นหัวคะแนนช่วยเหลือผู้สมัครรับการเลือกตั้งอยู่ในพื้นที่หรือไม่ เมื่อได้รายชื่อแล้วจึงได้จัดเรียงลำดับการยอมรับโดยจะให้เจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นผู้ให้คะแนนการตามลำดับความเชื่อว่าพระสงฆ์เหล่านั้นมีพฤติกรรมตามอย่างที่เข้าใจ ด้วยการเรียงจากมากไปหาน้อย จำนวน 5 ลำดับ การสุ่มหาประชากรที่เป็นพระสงฆ์ในครั้งนี้ก็เพื่อต้องการทราบพื้นที่ในการเก็บข้อมูลที่ตรงและชัดเจนต่อความต้องการ และเพื่อจำกัดขอบเขตของการสุ่มหาให้แคบลงและง่ายต่อการศึกษา

3.1.1 ตัดสินด้วยเกณฑ์การให้คะแนน ลำดับที่ 1 จำนวน 5 คะแนนลำดับที่ 2 จำนวน 4 คะแนน ลำดับที่ 3 จำนวน 3 คะแนน ลำดับที่ 4 จำนวน 2 คะแนน ลำดับที่ 5 จำนวน 1 คะแนน

3.1.2 ข้อพิพาท

ก. เหตุผลที่ต้องเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งที่กล่าวข้างต้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวนั้นมีหน้าที่เข้าไปสัมผัสกับประชาชนในพื้นที่และจะทราบถึงความเคลื่อนไหว หรือความเป็นไป พบเห็นสภาพของความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในพื้นที่นั้น จึงน่าจะเป็นตัวชี้ได้ว่าพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่เป็นอย่างไร

ข. เหตุที่ต้องกรเป้าหมายซึ่งเป็นพระสงฆ์เพียง 6 รูป นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือพอเพียงและจะเป็นการลดความสิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณในการวิจัยด้วย

ค. เหตุที่ต้องกำหนดให้คะแนนในการเลือกพระสงฆ์ที่เป็นเป้าหมายเป็นลำดับจาก 6, 4, 3, 2 และ 1 นั้นเพื่อที่จะต้องการให้เป็นวิธีการที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.2 การสุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่เป็นประชาชน การคัดเลือกประชากรในกลุ่มนั้นจะเป็นการสุ่มประชากรที่เป็นประชาชนหรือชาวบ้านในหมู่บ้านที่พระสงฆ์ซึ่งเป็นเป้าหมายที่จะศึกษาจำวัดอยู่ มีวิธีการในการคัดเลือกคือ

3.2.1 ทำการสุ่มประชากรจากกลุ่มชุมชนหรือหมู่บ้าน จำนวน 6 กลุ่มที่มีภูมิสำเนาในพื้นที่เดียวกันกับที่วัดตั้งอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการสนับสนุนการศึกษา

3.2.2 การกำหนดคุณสมบัติประชากรที่ใช้ศึกษานั้น ใช้ประชากรที่มีสิทธิ์ในการออกเสียงเลือกตั้งและได้ผ่านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งมาแล้ว ชุมชนละ 50 คน โดยการสุ่มตัวอย่างไม่เฉพาะเจาะจง ซึ่งหมายถึงผู้ใดก็ได้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตที่วัดตั้งอยู่ ใช้ประชากรในการศึกษาจำนวน 250 คน เหตุผลที่ต้องใช้ประชากรในการศึกษาจำนวนดังกล่าว เพราะเชื่อว่าเพียงพอต่อการศึกษาและความความน่าเชื่อถือ

4. ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 มุคสิกภาพส่วนตัว

4.1.2 วัตถุประสงค์

4.1.3 การไปแสวงหา

4.1.4 การเป็นพระนักพัฒนา

4.1.5 ปัจจัยแวดล้อม อันได้แก่ ผลประโยชน์ต่างตอบแทน, ความสัมพันธ์ในเชิงส่วนตัว, และความสนใจในทางการเมือง

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทหรือพฤติกรรมของพระสงฆ์ ในการเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ (interview) ทั้งหมดโดยได้ออกไปทำการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำเอาข้อมูลที่นำมาสนับสนุนหรือหักล้างกับข้อมูลที่ได้จากการตั้งสมมติฐาน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

5.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ในเชิงสำรวจ เป็นแบบสัมภาษณ์ตามจุด (interview schedules) ที่ต้องการสำรวจหาเป้าหมายที่ต้องการจะทราบ โดยทำการสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง พิจารณาค่าสัมภาษณ์ด้วยการให้คะแนนตามความเห็นของประชากร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลภูมิหลัง และส่วนที่สองจะเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของพระสงฆ์

5.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์พระสงฆ์ที่ถูกเลือกเป็นเป้าหมายโดยการถามแบบจุดเช่นเดียวกัน

5.3 การสร้างแบบสัมภาษณ์ประชากรในเชิงสำรวจชนิดที่เป็นแบบสัมภาษณ์ตามจุดเช่นกันโดยระบุเป็นจำนวนเพื่อหาค่าความสำคัญพิสัยจนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ มี 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลของเรื่องปัจจัยส่งเสริมต่อพฤติกรรมส่วนตัวของพระสงฆ์ในการเป็นผู้นำชุมชน มี 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลของเรื่องมูลเหตุปัจจัยแวดล้อมที่มุ่งใจให้พระสงฆ์ประพฤติตนเป็นหัวคะแนน มี 7 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนของพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่แสดงในลักษณะเป็นหัวคะแนน มี 7 ข้อ

คำถามในแบบสัมภาษณ์จะเป็นคำถามในลักษณะปลายเปิดคือให้คำตอบว่า “ใช่, ไม่ใช่” หรือ “ไม่ทราบ”

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่ 3 แบบแล้ว ผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

6.1 นำแบบสัมภาษณ์ในแบบที่ 1 ไปยังที่ว่าการอำเภอทั้ง 4 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ ที่อยู่ในพื้นที่เขตการเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดพิจิตร ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งได้แก่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอฝ่ายปกครอง พัฒนาการอำเภอ เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยทั่วไป และกำนัน เพื่อทราบตัวพระสงฆ์และวัด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้พื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน และจากข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหมด มีเพียงพื้นที่ของอำเภอโพธิ์ประทับช้างเท่านั้นที่ชัดเจนและเพียงพอต่อการศึกษา ส่วนในเขตพื้นที่อำเภออื่นนั้นไม่มีเพียงพอ ส่วนสาเหตุที่ได้ข้อมูลไม่เพียงพอนั้นจะกล่าวในบทที่ 5 ต่อไป และจากการสำรวจข้อมูลในเขตอำเภอโพธิ์ประทับช้าง ผลของการสำรวจปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงผลการคัดเลือกเป้าหมายที่เป็นพระสงฆ์

ลำดับที่	ชื่อพระสงฆ์	ตำแหน่ง	ชื่อวัด	ตำบล
1	พระครู จ. (นามสมมติ)	เจ้าอาวาส	วัดดงเสือเหลือง	ดงเสือเหลือง
2	พระครู น. (นามสมมติ)	เจ้าอาวาส	วัดไผ่ท่าโพใต้	ไผ่ท่าโพ
3	พระครู ส. (นามสมมติ)	เจ้าอาวาส	วัดสระปทุม	ไผ่รอบ
4	พระครู ป. (นามสมมติ)	เจ้าอาวาส	วัดโพธิ์ประทับช้าง	โพธิ์ประทับช้าง
5	พระ ส. (นามสมมติ)	รองเจ้าอาวาส	วัดเนินพยอม	ดงเสือเหลือง

6.2 นำแบบสัมภาษณ์ในชุดที่ 2 ไปทำการสัมภาษณ์พระสงฆ์ซึ่งเป็นประชากรที่ได้จากการสำรวจจากแบบสัมภาษณ์แบบที่ 1 ซึ่งมีจำนวน 5 รูป

6.3 นำแบบสัมภาษณ์ในชุดที่ 3 ไปทำการสัมภาษณ์ประชาชนหรือชาวบ้านจากหมู่บ้านที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้แล้ว โดยการเจาะจงเอาหมู่บ้านที่มีพระสงฆ์ซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายที่ได้จากการคัดเลือกไว้ จำนวน 5 ชุมชนโดยจะกำหนดประชากรไว้ชุมชนละ 50 คน รวมประชากรที่จะใช้ศึกษาจำนวน 250 คน การเก็บข้อมูลใช้การจดแบบสัมภาษณ์ ผลการสัมภาษณ์จะได้นำเสนอต่อไป

7 การประมวลผลและวิเคราะห์ผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้คือ

7.1 ขั้นตอนการประมวลผล

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานั้นเป็นข้อมูลใช้คำถามชนิดที่เป็นปลายปิด คือคำถามที่ต้องตอบตามที่กำหนดไว้เพียง ใช่ , ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ เท่านั้น ไม่มีคำถามที่ซับซ้อนหรือมีจำนวนมากซึ่งต้องใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลอย่างสลับซับซ้อนมาช่วย การประมวลผลด้วยการนับจำนวนแล้วจัดบันทึกผลจึงง่ายต่อการดำเนินการ ส่วนวิธีการนั้นได้เริ่มดำเนินการดังนี้

7.1.1 นำเอาแบบสัมภาษณ์ที่ได้ โดยในแบบที่ 1 นั้นจะนำเอามาอ่านพร้อมกับการจดจำนวนความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือคล้ายกัน ไว้ส่วนหนึ่ง ความคิดเห็นที่ต่างกันก็จะจดไว้อีกส่วนหนึ่ง โดยแยกออกจากกัน แล้วจากนั้นก็นำเอามาจดนำถึงจำนวนความถี่ในคำตอบที่มีลักษณะเดียวกัน นำเอาค่าที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไป

7.1.2 นำเอาแบบสัมภาษณ์ที่ 2 ที่รวบรวมได้จำนวน 5 ชุด มาพิจารณาผลของการจัดบันทึก คำสัมภาษณ์ของพระสงฆ์แต่ละรูปว่าได้ให้รายละเอียดอย่างไรทั้งนี้เพื่อนำเอาไปสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ที่ 3 ซึ่งได้จากประชาชน

7.1.3 นำเอาแบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 ที่รวบรวมได้จำนวน 250 ชุดมาจัดบันทึกโดยแยกคำถามและคำตอบออกเป็นข้อ จากนั้นได้จัดบันทึกคำตอบที่เหมือนกันไว้เพื่อหาความถี่ในการวิเคราะห์ต่อไป

7.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ผล

จากข้อมูลที่ได้ส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลในลักษณะความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไป และมีส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถามที่มีคำตอบชัดเจนมีความสลับซับซ้อนน้อยง่ายต่อการวิเคราะห์ ฉะนั้นการวิเคราะห์ด้วยเชิง

พรรณนาและการคิดคำนวณค่าร้อยละ (percentage) และจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เพื่อถ่ายทอดการดำเนินการวิจัย

8 ระยะเวลาในการศึกษาเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษานั้นได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

8.1 ช่วงที่ 1 ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนามประมาณ 1 เดือน

8.2 ช่วงที่ 2 ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลประมาณ 1 เดือน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย